

A MAGYAR LEVÉLTÁROSOK EGYESÜLETE
GAZDASÁGI SZEKCIÓJÁNAK
Beszámolója
a 2008. évben végzett munkáról

A gazdasági vezetők 2008 évben is – hasonlóan az előző évekhez – folyamatosan kapcsolatban álltunk, és segítettük egymást az aktuális kérdések megtárgyalásában, a felmerülő problémák megoldásában.

Így, felhívtuk egymás figyelmét:

- az évközben megjelenő jogszabályokra
- a könyvvitelben, számvitelben előforduló változásokra,
- a gazdasági események könyvelésére, elszámolhatóságának szabályaira figyelemztettünk,
- segítettük egymást a revízióra való felkészülésben,
- konzultáltunk a belső kontrollrendszerek ellenőrzésével kapcsolatos változásokról, a belső kontrollnak minősíthető folyamatokról, a működés szabályszerűségéről, gazdaságosságáról, a hatékonyság és eredményesség elérésének biztosításáról.
- Felhívtuk egymás figyelmét az év közbeni jogszabályváltozások érvényesítésére, szabályzatokban való átvezetésére (ilyen volt a 2008. március 1-jei határnappal elrendelt 1 és 2 forintos címletű érmék forgalomból történő kivonása. A pénzkezelési szabályzatban rögzíteni kell, hogy a számviteli elszámolása hogy történik, a kerekítési különbözetet milyen kiadási, ill. bevételi jogcímen kell elszámolni, stb.)

A szabályzatok naprakészsége, a jogszabályváltozások átvezetése mindig nagy feladatot ró a gazdasági vezetőkre.

A Magyar Levéltárosok Egyesületének Zalaegerszegen, 2008. augusztus 26-28 között megrendezett vándorgyűlésén a Gazdasági szekció első témája - a bevezetõn túl - **a számvitel idõszerû kérdései** c. napirend volt.

A költségvetési gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok rendszeresen leginkább év elején, de év közben is sokat változnak.

Mindezek a költségvetési szervek kezelésében, illetve tulajdonában lévő eszközeikre és azok forrásainak állományában bekövetkezett változások módosított teljesítés szemléletű könyvvitelében jelentenek változásokat, amelyeket aztán az intézmény számlatükrén, számviteli rendjét szabályozó számlarenden, számviteli politikán és egyéb érintett szabályzatokon is át kell vezetni, és kötelezően alkalmazni kell.

A 2008. év időszerű kérdések ismertetésével egyidejűleg rámutattunk a változások gyakorlati alkalmazására is.

Az államháztartási reform keretében igényként merült fel az eredményszemléletű elszámolás megteremtése. Az államháztartás szervezetei az Áhsz. módosítását követően csak 2010-től, az éves költségvetési beszámoló keretében lesznek kötelesek gazdálkodásukról eredményszemléletben az Áhsz. 26. számú „Teljesítmény elszámolás” tábla segítségével számot adni. Emiatt 2008-tól bővült a közgazdasági osztályozású pénzforgalom nélküli kiadásként és pénzforgalom nélküli bevételként bemutatandó gazdasági események köre az 59. számlacsoportban és a 985. főkönyvi számlán.

A számlatükörben a tőkeváltozások alszámlái a Mérlegjelentés oszlopainak tagolását követik. Ezzel biztosítható, hogy az eszközök és források állományában a tárgyévben bekövetkezett változásokról készített negyedévenkénti adatszolgáltatás főkönyvi kivonattal alátámasztott legyen.

Intézményeinknek a költségvetési beszámoló kiegészítő mellékletében be kell mutatniuk a kötelezettségvállalások állományának alakulását. A kötelezettségvállalások főkönyvi nyilvántartására a 0-ás számlaosztály számlái szolgálnak. A levéltáraknak az előző évek gyakorlata szerint a számlakeret tükrük megszerkesztésénél elsősorban a számlák olyan alábontását kell alkalmazniuk, amelyek az előírt beszámolási kötelezettség teljesítéséhez nyújtanak segítséget.

Fontos, hogy a tervezési űrlapok egyes soraihoz a főkönyvi számlák egyértelműen hozzárendelhetőek legyenek, és a főkönyvi számlák és azok alábontása összhangban legyenek a hatályba lévő számviteli előírásokkal, az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998 (XII.30) Korm. rendelet módosított rendelkezéseivel, az elemi költségvetés és a költségvetési beszámoló tartalmával.

A Magyar Levéltárosok Egyesületének Zalaegerszegen, 2008. augusztus 26-28 között megrendezett vándorgyűlésén a Gazdasági szekció fő témája – a számvitel időszerű kérdésein túl - a **szolgáltató levéltárak stratégiája** volt.

Még a vándorgyűlés előtt levélben kerestem meg a levéltárakat, felvázoltam a gazdasági szekciónak megtárgyalásra javasolt témát, annak célját, aktualitását, és adatokat kértem a jelenlegi bevételi struktúráról.

Az önkormányzati finanszírozás csökkenése, a jelentős létszámleépítés az intézmények részéről is változtatások igényét veti fel.

Racionálisabb gazdálkodással, marketing tevékenységgel, szerkezet átalakítással, struktúraváltással, a magatartáskultúránk megváltoztatásával, az új kihívásoknak megfelelő válaszadás érdekében szakmai, pénzügyi tevékenységünk prioritásait meg kell határozni.

Az államháztartás hatékony működését elősegítő szervezeti átalakításokról, és azokat megalapozó döntésekről, intézkedésekről kormányhatározat készült. Ez célul tűzte ki a kulturális intézményrendszer átszervezését, hogy hatékonyabban, jobban, költségkímélően működjön.

A kormány a közgyűjteményi területen sem térhet ki a fokozottabb állami szerepvállalás elől, vonatkozzék ez akár a fenntartóra, akár a szakmaiság érvényesítésére. A közgyűjteményeknek – mint a kulturális örökség befogadó- és bemutatóhelyeinek, és mint közösségi tereknek – társadalomszervező erejük van. E társadalmi szerep átalakításában való közreműködés mellett segíteni kell a megfelelő struktúra kialakítását és a legjobb támogatási formák megteremtését az önkormányzati intézményekben.

A bevételi struktúránk átalakításához, a fizetős szolgáltatások körének kibővítésére szolgáló javaslatok kidolgozásához az alábbi táblázatot kellett kitölteni, és visszaküldeni.

<i>Jogcím</i>	<i>szolgáltatási díj/összeg</i>
---------------	---------------------------------

Bérleti díj /konferencia terem, garázs, helyiség, kiállító tér, oktatóterem, ablak, vendégszoba/	
Eszközök kölcsönzési díja /projektor, állvány, tárlók, videó, kamera, vetítőállvány, hangosítás, tolmácsberendezés, egyéb gépek stb./	
Másolási díjak A/4, A/3, A/O, CD írás, fényképezés, scannel, mikrofilm kölcsönzés, Képdigitalizálás/	
Egyéb szolgáltatási díjak	

A bevételekről, fizetős szolgáltatásokról egy összesítő táblát készítettünk, amely érdekes képet mutat, sokszínű, kreatív.

A fizetős szolgáltatások körének kibővülése azonban egyes intézményvezetőkben aggályokat vetett fel, hogy olyan tevékenységekért is kérünk pénzt, amit a levéltári törvény szerint alapfeladatként, térítésmentesen kellene ellátnunk. Mindezek figyelembevételével olyan döntés született a szekcióban, hogy a beérkezett adatokat tartalmazó összesítő táblát megküldjük – előzetes egyeztetés után – az OKM Levéltári Főosztálynak véleményezésre. A levélben kérjük, vizsgálják meg, és foglaljanak állást abban a tekintetben, hogy a felsorolt fizetős szolgáltatások alkalmazásával nem sértjük-e a hatályban lévő jogszabályokat.

Amennyiben a válasz pozitív lesz, és alkalmazhatjuk a szolgáltatási díjakat, a bevételi struktúrát egységesítjük, – természetesen a helyi jellegzetességeket figyelembe véve – és a jól bevált gyakorlat alkalmazásával növeljük intézményünk bevételeit.

A levelet elküldtem a minisztériumnak, a válaszról a következő szekcióülésen számolok be.

Országos konferenciák, értekezletek

2008-as ÖLT konferencián a gazdasági szekció témája: **A 2008. évi adótörvény változások** volt.

Jelentősebb változások között említettük az alábbiakat:

Általános forgalmi adó

Az Országgyűlés által elfogadott, 2008. január 1-jétől bevezetésre kerülő új Áfa törvény megalkotásának célja egyrészt az Áfa törvénynek az EU Áfa Irányelvével (2006/112/EK Tanácsi irányelv) történő további harmonizálása, másrészt a korábbi rendelkezések pontosítása új definíciók bevezetése révén. Az új Áfa törvény sok helyen az EU Áfa Irányelvének szó szerinti magyar fordítását veszi át, illetve új fogalmakat használ a már meglévő, közismert kifejezések helyett, ami az új szabályok értelmezését nehezíteni fogja.

- Áfa köteles lesz a 2 évnél nem régebbi ingatlanok értékesítése.
- Minimum öt évre kell adózást választani ingatlan értékesítése és bérbeadása esetén.
- Fordított adózás, az áfa csalások megakadályozása érdekében.
- Kapcsolt felek közötti értékesítések

Az áfa csalásokat megakadályozandó egyetemleges felelősség fogja terhelni a belföldi kapcsolt feleket az egymás közötti láncértékesítéseik során teljesítendő áfa-fizetési kötelezettségükkel kapcsolatban. Ugyanígy egyetemlegesen fognak felelni az adóalanyok kapcsolt feleknek történő közvetítés esetén, ha a szolgáltatást saját nevükben, de más javára rendelik meg.

- Adómentes és adóköteles ügyletek

A jelenlegi Áfa törvény egyes tárgyi adómentes szolgáltatásokat a Szolgáltatások Jegyzéke (SZJ) szerinti besorolás alapján határoz meg, néhány esetben eltérést eredményezve a közösségi áfa szabályok és a magyar szabályozás között. Az új Áfa törvényben nem szerepel az SZJ számokra történő hivatkozás, így az egyes tárgyi adómentes szolgáltatások meghatározása sokkal inkább tartalmi szempontok alapján történhet a jövőben

Személyi jövedelemadó

Módosul az adójóváírás

2008. január 1-jétől egységes adójóváírás kerül bevezetésre. Az adójóváírás mértéke továbbra is az adóévben megszerzett bér 18%-a marad, havi felső értéke azonban 11.340 forintra emelkedik, kifuttatása pedig az évi 1.250.000 forint és 2.762.000 forint közötti sávban történik. A kiegészítő adójóváírás megszűnik.

Adójóváírás		
	2007	2008
Százalékos mértéke	18%	18%
Havi felső értéke	9.000	11.340
Jogosultsági határ	1.500.000	1.250.000
Éves összes jövedelem	18%-a	9%-a
Maximum jogosultsági határ	2.100.000	2.762.000

Ingtalan átruházásából származó jövedelem – megszűnik a lakásszerzési kedvezmény, de csökken az adóköteles időszak.

Megszűnik az üzletpolitikai (reklám) célból adott ajándékok adómentessége.

Emelkednek egyes adómentes természetbeni juttatások értékhatárai.

5000 forintról 6000 forintra emelkedik munkáltató által a munkavállaló részére adható hideg étkezési hozzájárulás adómentes összege, illetve a meleg étkeztetés esetében az adómentes határ 10000 forint helyett 12000 forint lesz 2008-tól.

Az adómentes iskolakezdési támogatás a jelenlegi 20000 forintról az adóév első napján érvényes havi minimálbér 30 százalékára emelkedik gyermekeként.

2008. január 1-jétől a minimálbér 20%-áról annak 30%-ára növekszik a munkáltatói hozzájárulásként adómentesen az önkéntes kölcsönös egészségpénztárba, illetve önszegélyező pénztárba fizethető összeg.

Társadalombiztosítás

Átcsoportosítások a munkáltatói és a munkavállalói járulékok mértékében

A munkáltatói társadalombiztosítási járulékok mértékében az alábbi átcsoportosítások lesznek 2008. január 1-jétől:

Munkáltatói TB járulékok

	2007	2008
Munkáltatói nyugdíjjárulék befizetése	21%	24%
Munkáltatói egészségbiztosítási járulék befizetése összesen	8%	5%
- pénzbeli	3%	1%
- természetbeni	5%	4%
Munkáltatói járulék összesen	29%	29%

A munkavállalói nyugdíjjárulék mértéke 1%-kal nő, a munkavállalói egészségbiztosítási járulék mértéke azonban 1%-kal csökken.

Munkavállalói TB járulékok		
	2007	2008
Munkavállalói nyugdíjjárulék befizetése	8,5%	9,5%
Munkavállalói egészségbiztosítási járulék befizetése össz.	7%	6%
- pénzbeli	3%	2%
- természetbeni	4%	4%
Munkavállalói járulék összesen	15,5%	15,5%

A nyugdíjjárulék-fizetési felső határ egy naptári napra jutó összege 2008. évben 19.500 forint lesz a jelenlegi 18.490 forint helyett (azaz évi 6748850 forintról 7137000 forintra emelkedik a járulékplafon).

A második jelentős napirendi pontunk az **1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról és a törvény módosításának munkajogi kérdései** volt Hack Gabriella önkormányzati munkatárs előadásában.

A közalkalmazotti törvény áttekintésekor szólt:

- Munkaviszony létesítéséről,
Hogy okiratok alapján kell elkészíteni a kinevezést, amely főszabály szerint határozatlan időre létesül, kivéve, ha meghatározott feladatra, illetve helyettesítésre kötik a felek.
- Szólt a közalkalmazotti alapnyilvántartásról, az elkérhető és nyilvántartandó adatokról.
- Beszélt a minősítésről, a Kjt. 40.§-ban foglaltakon túl minősíteni kell:
- E-J fizetési osztályban levő közalkalmazottat háromévente,
- Fizetési osztályból való előlépés csökkentett várakozási idővel, az átsorolás-kor,
- Cím odaítélése előtt.

- Első alkalommal háromévi jogviszony után, majd minden további 6 közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött év után kell a minősítést elvégezni.
Minősítésnél értékelni kell a közalkalmazott szakmai tevékenységét, munkaköri követelményekhez igazodó szempontok alapján
- A munkaköri leírások tartalmi elemeit is megbeszéltük.
Munkakör meghatározásával – ágazati rendeletben meghatározott munkakörök – rögzítik azoknak a munkáknak a körét, amelyeket a közalkalmazott jogosult és egyben köteles is végezni. Ezeket a munkáltatói jogkör gyakorlójának külön utasítása nélkül is köteles végezni.
- Kötelező próbaidőt kikötni (3-4 hónap), KIVÉVE, ha ismételt jogviszonyról van szó. A gyakornoki idő jogintézménye ágazat specifikus.
- 2008. január 01-től a 388/2007. (XII.23.) kormányrendelet módosította a pályázati felhívás közzétételére vonatkozó szabályokat.
- A pályázatokat meg kell jelentetni a Kormányzati, Személyügyi, Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ honlapján, a munkáltató és a fenntartó honlapján, valamint a helyi médiában a szokásos módon.
- A 2001. évi XVI. tv. az Európai tanács irányelveivel összhangban részletes szabályokat ír elő a munkáltatót terhelő tájékoztatási kötelezettségre vonatkozóan.
- 41. § (1) A közalkalmazott nem létesíthet munkavégzésre irányuló további jogviszonyt, ha az a közalkalmazotti jogviszony alapján betöltött munkakörével összeférhetetlen.
- Kjt. 42-43.§ szerint a munkaidőt érintő további jogviszonyt csak előzetes írásbeli hozzájárulás esetén köthető.
- Munkaidőt nem érintő munkavállalást esetén előzetes bejelentési kötelezettség áll fenn.
- Felmentés – munkakör felajánlási kötelezettség.
- A munkáltató fenntartója a 30/E. § szerinti nyilvántartás felhasználásával a megkereséstől számított öt napon belül közvetlenül tájékoztatja a közalkalmazott munkáltatóját azokról a betöltetlen munkakörökről, amelyek az (1) bekezdés alapján a közalkalmazott részére felajánlhatók.

A napirend végén Dr. Varga Imre jogász ismertetett munkajogi eseteket, amelyek a közalkalmazotti törvény nem megfelelő értelmezéséből, gyakorlatából adódtak. Felhívta a figyelmünket a változások megfelelő alkalmazására.

2008. évben tapasztalatcsere formájában történő látogatásra megyei levélárban nem került sor.

Szombathely, 2009. március 9.

Hetényi Tiborné
Gazdasági szekció vezetője